

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold., za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in opraviništvo sta na mestnem trgu št. 10.

Dominus vobiscum — Et cum spiritu tuo.

Ko se je bil Gospod zvečer po svojim vstajenji pri zaklenjenih vratih v sobi prikazal, kjer so bili boječi učenci zbrani, bila je beseda angelja v Tobijevi knjigi, ki je prišla najpred iz njegovih blaženih ust: „Mir vam bodi; nikar se ne bojte“. Učenci so se le še bolj bali, in Jezus jih je drugič nagovoril: „Mir vam bodi; kakor je Oče mene poslal, tudi jaz vas pošljem“, je dihnil vanje in jim pokazal svoje roke.¹⁾ — Kako globoko se je pač morala ta prva beseda od smrti vstalega Izveličarja v srca apostolov vtisniti! Nij čuda, da se od tega pozdrava nikdar niso mogli ločiti, da so ga vedno in povsod ponavljali ter mu v evharistiji, v liturgiji toliko izborna mesto odločili! „Moji sklepi veljajo miru, ne pa britkostim“²⁾: ta misel kralja-preroka se je uresničila v Kristu, ki je svoje učence, prikazavši se jim, z nebeškim mirom napolnil. In prav ti učenci so bili, katere je Gospod z veselo novico miru po vsem svetu poslal. Ne čudimo se toraj, da so oni pri vsakej priliki ta pozdrav svojega ljubljene^{ga} mojstra rabili.

Tako stoji tudi mašnik pred zbrano občino, razprostrè svoji roki ter pravi: „Dominus vobiscum — Gospod bodi z vami“. Ta nagovor mašnikov z odgovorom: „Gospod bodi z vami — in s tvojim duhom“ nahaja se tudi pod imenom „mašnikovega pozdrava“. Po besedah nahajamo ga že v sv. pismu stare zaveze, v Tobijevi knjigi 12, 17., tudi Ruth 2, 4. in II. Chron. 15, 2. V novi zavezi govoril ga je Jezus sam, s „pax vobis“ — mir vam bodi, je pozdravil svoje učence. V izhodnji cerkvi je ta pozdrav še dandanes navaden; v rimski posluhuje se škof teh besed pri prvem pozdravu, toda le ob takih praznikih, ob katerih se „Gloria“ moli. Gledé pomena sta si oba pozdrava popolnem enaka, kajti „Gospod“, „Dominus“, je za naš „Gospod miru“.

V vsih starih liturgijah se nahaja mašnikov pozdrav, ki ga je smel edini škof ali mašnik izreči; v liturgiji sv. Jakoba ga najdemo desetkrat, v liturgiji sv. Marka šestnajstkrat, toraj mnogo večkrat, kakor v naši liturgiji, kjer se, ako se ne oziramo na evangelije sv. Janeza, sedemkrat izreče.

Najboljše je, da se „Et cum spiritu tuo“ jednoglasno, koralno poje, in sicer lepo z zmernim glasom, z jednim dihlejcem in brez odlašanja koj po

¹⁾ Jan. 20, 19. Luk. 24, 36.

²⁾ Ps. 48.

mašnikovem pozdravu. Brez odlašanja — kajti vsak mašnik, kateremu je liturgija draga, bode obrnjen proti ljudstvu, njegov odgovor vzprejel; toraj bi bilo nedostojno, ako bi moral dalje časa nanj čakati, kakor je potreba. Da bi se „et cum spiritu tuo“, kakor vse rezponzorije, z orglami spremljevale, zdi se marsikomu nepotrebno.

Nekdaj je na mašnikov pozdrav vse ljudstvo odgovarjalo, in prav srčno želimo, da bi se ta sveta navada mašniku kakor tudi ljudstvu v prid zopet vpeljala. Dandanes v mnogih krajih ljudstvo tega božjega pozdrava in odzdrava celó ne razumé, in čestokrat se odzdrav le na orglah igra, dasi tudi nijednega dekreta nij, ki bi kaj tacega dopuščal.

Liturgija, vsa slovesna sv. maša naj bi bila po cerkvenem duhu živo, sveto občevanje med živimi ljudmi. Besede in molitve niso le tje v zrak izgovorjene, marveč morajo imeti bistvo in vsebino v ravno toliki meri, kakor če n. pr. dve osebi kako pogodbo naredite in se je tudi s popolno resnico držati hočete. Enako niso obredi gole podobe ali spominki na kako reč, temuč prava, resnična dejanja, prav tako, kakor se oni, ki v vodo pade, trudi zopet na suho priti. To živo občevanje pa se posebno lepo izraža v „Dominus vobiscum — et cum spiritu tuo“. V duhu sv. cerkve ta pozdrav in odzdrav ni le kaka stara navada, kaka oblika zunanje dvorljivosti ali kaka diplomatična gratulacija, ki bi se brez vsake škode smela opustiti: ne, marveč tako koristen je, tako potreben in dobro premišljen, kakor ukaz Gospodov: Kadar pa v hišo pridete, jo pozdravite, rekoč: „Mir bodi tej hiši! In ako bode tista hiša vredna, bode vaš mir nad njo prišel; ako pa ne bode vredna, se bode vaš mir k vam povrnil“. ¹⁾

V tem pozdravu in odzdravu se tudi edinost in skupnost med mašnikom in ljudstvom kaj lepo razodeva. Le-tá edinost ne bodi zgolj duhovna in nevidna, temuč telesna in glasna, katera se stoprav tedaj lepo pokaže, kadar ljudstvo, kakor v prvih stoletjih glasno odgovarja. Slovesno mašo pa, pri kateri sicer mašnik slovesno in glasno pozdravlja, a nihče ne odzdravlja, smemo primerjati jedi, katerej manjka soli.

Le še kratka beseda cerkvenim pevcem! Bodi kdorkoli hočeš, mož ali mladeneč, devica ali še otrok nepokvarjenega duha, nikar ne opuščaj pozdravljačemu te mašniku odpevati „et cum spiritu tuo“. Dolžan si to svoji neumrjoči duši, dolžan tudi ljudstvu, zbranemu v cerkvi, prijateljem svojim in sovražnikom, dolžan si tudi mašniku želeti mu mir in blagoslov božji ter se mu zahvaliti za pozdrav. Glej, tudi na tvoje ustnice je položil Gospod pozdrav miru, kakor na mašnikove. Razumevaj in spoznavaj, kolikor moreš, kaj da ima ta krasni pozdrav v sebi; a vračaj mu ga tudi z vso resnobo, z vso pobožnostjo, odkritosrčnostjo in bratovsko ljubeznijo. Potem bodeš ti ona hiša, katera je vredna miru, in ves nebeški mir se bode povrnil tudi na-te. Da si morda tudi pri družem petji slab, pri „et cum spiritu tuo“ si lahko močan; treba le resnobe in pobožnosti. Ako si tudi v družih rečéh, (opominjate sv. Krizostom) ²⁾, revež in brez moči, kadar ti pa jaz zakličem „pax vobis“: potem odgovôri „et cum spiritu tuo“ ne le z ustni, ampak tudi v srci, sicer te zadene puščica Jezaije preroka: „To ljudstvo me časti z ustnicami, njegovo

¹⁾ Matth. 10, 12. 13.

²⁾ Homil. 33, 9 k sv. Matth.

srce pa je daleč od mene!“ Naj gorí ves plamen tvojega čútja in svéti naj globokost tvojega spoznanja. — Svoj mir vam dam, je rekel Gospod svojim učencem, svoj mir vam zapustim — in vzdignil se je nazaj k svojemu Očetu. In kadar bode zopet prišel z velikim veličastvom, da se bode zemlja tresla; kadar bode v višavi tromba klicala in se bode na vseh stranéh zemlja odpirala in bodo mrtvi vstajali in z velikim strahom prebivalci nebes in pekla njega pričakovali: takrat naj nam nasproti pride tvoja milost, o Gospod, in tvoj mir naj nas sreča!“

Evropejski kongres za liturgično petje v Arezzi od 11. do 15. septembra p. l.

(Dalje.)

Četrty dan kongresa, 14. sept., pričel se je, kakor prej vsaki dan, sè slovesno mašo, katero je služil Irec, preč. g. kanonik dr. Donelly iz Dublina. Njegovo petje je bilo, kakor se smé že od njega pričakovati, popolnem dovršeno, kar se pa nikakor ne more rêči o petji nekaterih laških duhovnikov, kateri so pod vodstvom č. g. Perriot-a druge liturgične pesni izvrševali. Poskus g. Perriot-a (Francoza), koralnega petja, kakoršno je v njegovi škofiji navadno, čez noč laške pevce priučiti, se je ponesrečil. Videlo se je sicer, da je petje „mednárodnega zbora“ prejšnjega dné, gledé rhythmus-a nekoliko nanje vplivalo; vendar so morali marsikaj izpustiti in ostalo po svoje dokončati. Celó izvrstni orglavec g. Couturier ni mogel napačni intonaciji slediti; bil je primoran z orglanjem prenehati. Pri medigrah pa se je pokazal g. Couturier zopet jako spretnega orglavca velike kontrapunktične nadarjenosti. „Benedictus“, drugi „miserere“ in „dona nobis pacem“ igralo se je samo na orglah.

Začetkom seje po maši je k točki „je li mogoče, koristno in dostojno preustrojiti liturgično petje po pravem sporočilu in gledé na današnje liturgične in glasbene potrebe?“ — prosil preč. g. Fr. K. S. Haberl, stolnik ratisbonske stolnice, besede in sè stoično mirnostjo blizo tako govoril: Da je kongres doslej svoj čas in delovanje edini učenosti cerkv. petja posvetil; spodobilo bi se, da se tudi na dotično avtoritêto nekoliko ozremo; kar se njega tiče, nij nikakor sovražen češčenju učenosti, vendar pa méni, da se tudi avtoritêti ne smemo manj uklanjati. Kako da se učenost in avtoritêta morete zjediniti, misli najbolje dokazati s pismom preč. g. ratisbonskega kanonika, dr. Jakob-a, ki je član znanstvene komisije kongresa. V tem pismu jasno dokazuje, slavni pisatelj knjige „Die Kunst im Dienste der Kirche“, kako da more učenost v tem vprašanji vspešno delati, da se mora tudi kot ponižna služabnica cerkveni avtoritêti ukloniti. G. Haberl pravi dalje, da avtoritêta je že govorila gledé liturgičnega petja, ker S. R. C. ratisbonskih liturg. pevskih knjig ponatisnjenih po izdaji médičeski ni samo odobrila, temuč nujno vsem škofijam priporočila — da se tako pride prej ko mogoče do edinosti v petji.

Toda zbor, ali prav za prav Francozje, ki so edino povdarjali le svoje rokopise, se niso hoteli na to polje (moč avtoritête) podati, marveč so vprašanje zasukali in prešli naglo na 3. točko posvetovanja: „o sredstvih, potrebnih za pripravlanje in povspreh zboljšanja liturg. petja“. Sklenilo se je, naj se v

to svrhu najpred izvoli arheologična komisija, katera bi imela nalogo, iz najstarejših in najvažnejših rokopisov raznih dežel liturgične pesni nabirati ter na tej podlagi kritično in znanstveno izdajo Cantus firmus-a na svitlo dati. Zraven te naj bi se imenovala arheologično-umeteljna komisija za potrditev bistvenih izvirnih fraz liturgičnega petja in da bode odločila tiste olepšavne glasbene oblike, ki bi se smele brez škode na izvirnem značaju liturgične melodije izpustiti.

Predsednik g. Amelli vtemeljuje te predloge, ki se izročé posvetovalnemu odseku.

O naslednji (4.) točki, „kako naj bi se Cantus firmus spremljeval“, vnel se je daljši razgovor, katerega so se zlasti vdeleževali gg. Couturier, abbé Juget, kapelnik semenišča v Chalons-u, Pasquini iz Perugije, Cloë iz Francozkega in Blum pl. Hyrth (zdaj profesor skladanja v Milanu).

Predsednik Amelli predlaga zboru mnogo mu poslanih izdelkov o tej temi, izmed katerih je posebno obširna ona gospoda kan. Jak. Tomadini-ja iz Čivdata, Fra Cipolone-ja iz Asiza, abbé Veluz-a (zdaj profesor koralnega petja, na cerkveno-glasbeni šoli v Milanu) i. dr. Amelli dalje povdarja, da jih je mnogo zoper spremljevanje koral, ker se ž njim baje koral kvari. Takih misli je tudi abbé Raillard.

Abbé Juget pravi, da se spremljevanje ne smé ozirati na prehajalne note; da je treba tirjatve novejše polifonije s tirjatvami koral zediniti; da ne vé, zakaj bi se moralo spremljevanje opuščati, ker je mogoče mnogo koralnih melodij popolnem polifonne narediti, ako se v menzuriran rhythmus prenesó.

Gospod Couturier opomni, da cerkvene določbe spremljevanja Cantus firmus-a ne prepovedujejo. Povsod, kjer imajo orgle, ga tudi spremljujejo. Ker je pa „Cantus planus“ eden največjih človeških umotvorov, morda celó največji, je tudi potrebno, da se njegovo spremljevanje natanko po njem ravná. Govornik vpraša, je li res tako težko k priprostim intervalom harmonijo najti? Se li ne smé organum, diafonija, diskant, fauxbourdon po zgodovini celostnimi deli cerkvene melodije smatrati? Res, da se nahajajo nekatere pesni, ki ne pripuščajo spremljevanja, n. pr. préfacija. Spremljevanje pa se mora ločiti od modérnega polifonnega sloga, marveč se mora naslanjati na Palestrinine skladbe.

Abbé Cloë pravi, da so posamezni obredni spevi pač raznih tonovih načinov, da se pa ne sprehajajo iz enega tona v drugi.

Gospod Couturier nadaljuje: Da ima vsak ton istega načina razna premljevanja z akordi, da se tudi s posameznimi zvoki v raznih načinih vedno različno ravná. Treba toraj ozirati se na to različnost in potem bode tudi prememba v spremljevanji velika. Disonance naj se rabijo le pri pridržeku, a ne kot celoten, harmoničen zvok. Prišel bode čas, ko se bodo temeljna pravila harmoničnega spremljevanja pri Cantus planus-u zopet smatrala tudi temeljnimi pravili splošne polifonije.

Predsednik Amelli bere potem najiminitnejše točke Tomadini-jeve razprave, ki se bistveno vjema z mislimi gospoda Couturier-a. Tomadini postavi le tri kadence, in sicer avtentično od 5. k 1. stopnji, plagalno od 4. k 1. stopnji in kadenco za tretji avtentični ton od sekstakorda druge stopnje k

trizvoku prve stopnje. Tomadini dovoljuje disonance tudi sredi spremljevanja, nikakor pa začetkom in konci fraze.

Profesor Blum p. l. Hyrth govori o orglanji in graja one pred-, med- in poigre, ki se večinoma držé modérne tonalitête. Zdi se mu to tako, kakor če je v kaki cerkvi eno okno romanskega drugo pa gotiškega sloga. Vendar pa nij treba, da bi pri orglanji po starih mojstrih nazaj segali; treba le modérno orglanje v smislu tonalitête srednjega veka obdelovati. Tudi naj bi skladbe za orgle ne imele melodičnih fraz Cantus planus-a, temuč druge theme spreminjale; spremljevanje Cantus firmus-a z orglami ne smé imeti njegove melodije, ampak le temeljne akorde k melodiji. Govori o mučivnem položaji, v katerega pride poslušalec, če orgle vse figure korala igrajo in je treba vedno bati se, da ne bi se vse petje in orglanje prekucnilo, kar se zlasti takrat rado zgodí, kadar sta orglavec in pevski zbor daleč drug od drugega. O resnici tega mnenja smo se lahko vsi prepričali še davi pri peti maši, kjer je šlo vse križem.

Zbor si pridrži sklepati o vsih stavljenih predlogih; ker ima pa kongres dné 15. septembra raziti se, naznani predsednik za ta dan ponočno sejo, da bode mogoče vse dovršiti. (Konec prihodnjič.)

Navod za podučevanje v petji po Paris-Galin-Chevé-ovi metodi (sè številikami).

(Dalje.)

A. Vaje v tonih (melodika).

(Stran 1. Singschule.)

I. Vaja not 1 2 3 4 5.

Ravnamo se po pravilu, da od stvari prehajamo k znamnju; tedaj se učimo najpred poznati stvar t. j. tone. Imamo pa tone, ki so si enaki, in ki so različni med seboj. Razločujemo visoke, nizke, višje, nižje in enakoglasne tone.

Povejte, kateri teh dveh tonov je višji (tanjši) ali nižji (globokejši, debelejši); itd. Zagode se fis, g, e, a, d.

Pojte en ton! en višji, nižji, enaki.

Ako učenci sami koj ne morejo razločevati tone, pomaga se jim tako-le: Zapoje se jim 1 ton na vokal *a* in zagode na gosli; učenci naj ga zapojejo posamezno, po klopéh in skupno. Slaboslušnim se pomaga z dobroslušnimi in z goslimi. Ako to ne pomaga, naj se poskusi še to-le: Napačni otrokov ton naj se lahko zagode, da se s tim otrok navadi vjemati svoj glas z goslimi. Mnogokrat se bo tedaj posrečilo, da otrok potem vjema svoj glas z goslimi; drugač pa ima slab sluh, ki pa se z vajo vender vtegne zboljšati; naj se tedaj tudi tak otrok znemar ne pušča. — Enake vaje naj se vrše na druge vokale! Kadar razločujejo otroci različne tone, zapoje se jim začetek kake pesnice ali kak stavek s peterimi toni v škali. Jaz se poslužujem stavka: „Ure minjajo, ali: *ura bibe pôl*“ in sicer zato, ker se v njem nahaja vseh 5 vokalov. Zmožnejši bodo koj prav za učiteljem zapeli te tone.

Naj poskusi, kdor jih more! vsi vkup!

Koliko tonov smo peli? — 5 tonov zmiraj više (tanjše) po vrsti.

Zdaj jih zaznamovajmo! Prvega s številiko 1, drugega s številiko 2 itd. 1 2 3 4 5, to je pet tonov, na katere se poje: ure minjajo.

Ali znate do 5 šteti? Ali poznate teh 5 številik?

Kaj je ta, ta, ta itd. — Imenujmo jih po vrsti: en, dva, tri, štir', pet! Pojmo jih kakor: ure minjajo!

Pojmo tako petkrat *la*: la, la, la, la, la.

Vsak ton ima svoje ime: 1. *ut*, 2. *re*, 3. *mi*, 4. *fa*, 5. *sol*.

Imenujte tega, tega: 3, 5, 1, 4, 2!

Zapojmo jih po vrsti, kakor: ure minjajo!

Kdo jih zna že sam? Poskusi ti, ti, ti itd.

Kadar znajo učenci teh 5 tonov peti, preide se k:

Št. 1. gruči *a*. — Zapiše se vsa na tablo, ali zarad pridobitve časa le samo: 1 2 3 4 5 navpično (eno nad drugo), in toni se kažejo s palico, kakor so v vaji postavljeni. Poje naj jo vsak posamezni, da se je dobro naučé!

Ko jo vsi ali skoraj vsi znajo, preide se k drugi gruči *b* in se ravno tako ravná; enako z gručo *c*, *d*, *e*.

Sevéda gre od kraja počasi in bolj težko; pa to nič ne dé; da je le podlaga dobro postavljena, potem gre vse veliko laglje.

Da se vaja ponavlja in še bolj vtisne, naj se pojejo tudi počez vse prve vrste, vse druge itd.

Ko se tako vaja dobro vtisne, naj se poslednjič tudi diktando piše ali vsaj poje (ako prvenci še pisati ne znajo): Učitelj zagode note ali jih poje na zlog *la* in učenci pišejo ali pojejo, kar slišijo; vsak posamezen naj pred zapoje, potem zapiše na tablo, drugi za njim. Prav koristna vaja! S tim se vadijo ne samo peti, temuč tudi melodije pisati.

Splošno pravilo: Vsaka vaja naj se piše (na diktando poje) po narekovanji učiteljevem, kadar se že brez težave bere (poje).

Št. 2. ima zopet peteroton po vrsti, pa nazaj: 5 4 3 2 1.

Zapoje se zopet kaka znana pesem na ta napev, ali kak stavek s temi toni. Jaz rabim stavek: „*Oča mi je ljub*, ali: *Voda lije tù*“, ker obsega vseh 5 vokalov in sicer po vrsti, kakor se nahajajo v zlogih obrnjenega peterotona: *sol*, *fa*, *mi*, *re*, *ut*.

Zopet se vadi peteroton po številikah: pet, štir', tri, dva, en in po zlogu: la, la, la, la, la; poslednjič po imenu: sol, fa, mi, re, ut.

Ako so pa otroci dosti zmožni, vtegne se koj začeti vajo peti.

Potem naj se pojejo vse gruče *a—e*, kakor je bilo rečeno pri št. 1.

Ravno tako se vaja ponavlja počez in z diktando.

Št. 3. združuje navzgorjni in navzdoljni peteroton ali št. 1. in 2. ter s tim tone še bolj vtiskuje.

Št. 4. ima namen, da si učenec po spevanem navzgornjem peterotonu med prenehljajem predstavlja bližnji ton navzdoljnega peterotona — in narobe.

Št. 5. ima čisto kaj novega, namreč melodične skoke.

(Dalje prihodnjič.)

D o p i s.

— Iz X-a na veliko soboto. — Iz X-a toraj! Kje je to? — Dragi bralec ne ugibaj, saj na kraji ni toliko ležeče, kakor na stvari. Stvar povem Tebi, kraj pa gospodu vredniku, ki je imel že tako mnogo sitnosti od strani občutljivih, da ne rečem nervoznih ljudi, kateri gledajo bolj na osebo nego na stvar. Hotel bi pa vendar ne, da bi se mi vrglo moje pohlevno veliko-sobotno premissljevanje v koš, iz katerega ni rešitve.

Prav užalilo me je danes, veliko soboto, da č. g. dijakon pri blagoslovljeni veliko-nočne sveče nij pel krasnega „Exultet“, ampak da ga je le tiho bral. „Exultet! Raduj se zdaj angelska truma v nebesih! radujte se svete skrivnosti! In za zmago tolikega kralja naj se glasi tromba nebeška! Veseli naj se tudi zemlja, katera je razsvitljena od take luči! . . .“ — Kako se pač more človek toliko zatajiti ali toliko nemaren biti, da ta krasni spev le ném prebira — v tem trenutku, ko je bilo žalujoče, ginjeno srce po klicu: „L u m e n C h r i s t i“ ravnokar k veselju in radosti prebujeno! — Žalibog, da se ravno med tem svetim tednom ne samo po vaških cerkvah, temuč tudi po mestih veliko zoper liturgijo greši. Človek bi skoraj mislil, da enemu delu onih, kojim je visoka čast in sreča dovoljena Bogu služiti pri altarji in na koru, manjka pravega razuma, pobožnega čutila ali blage volje, ker ne opravljajo vsega tako, kakor nam sv. Cerkev na toliko mogočen način veléva!

Tako se tedaj natihoma moli, kar je cerkev v toliko presunljivih glasih izrazila in kar bi se moralo peti. Kaj pač dé, ako se navdušenemu pevcu par not ponesreči; to njegove navdušenosti in vzleta ne bode oviralo, poslušalci se bodo celó ž njim vred visoko vzdignili ter mu ginjeni in pobožni sledili. Ali pa se marsikaj, kar se naravnost ne tiče mašnika opravilnika, popolnem izpusti po prislovcu: Kratko à dobro! Kako presunljive in neizrekljivo lepe so improperije, in kako redko jih, med tem ko mašnik in ljudstvo sveti križ objemajo in kušujejo, vsaj le deloma pojó! Opuščajo je in molcé ali vlagajo mesto njih kako medlo, moderno žalostinko. Res sicer, da se ne dajo povsodi improperije od Palestrine ali Vittorie izvršiti; pa saj so tudi one gregorijanskega korala polne žive pristrčnosti in krasote. Pojte toraj té!

Zopet drugo pokvarjajo do spake. Saj se nahajajo kraji, kjer se poje pasijon v domačem jeziku — proti zapovedi — pri peti maši. Kjer je skupno petje vpeljano, ondi je največ napak, da ne rečem pregreh. Tà ne poznajo velikega tedna, kateremu se tihota zgodobi; celó na veliki petek se glasijo orgle, s katerimi se spremljujejo lamentacije pri zgodnjicah, ali pa druge pesni pri večerni pobožnosti. Pesni vsake vrste se prepevajo le one ne, ki jih cerkev zaukazuje. — Da bi bila „hebdomada sancta“ tudi v liturgičnem obziru „sancta“, sveta; da bi se vsaj med tem časom s pobožnim duhom in vestno zvestobo vsi pevski vodje in njih pevci tega držali, kar in kakor navdušena mati njim svojim otrokom predpisuje! Vsaj pokorščino smo svoji materi dolžni, če sta že razum ali ljubezen do nje toliko slaba, da ji ne moremo ali nočemo prostovoljno slediti. — Samo po sebi se razume, da so tudi sim ter tje izjemni slučaji, ki zahtevajo milejšo sodbo. Nemo-goče se ne dá mogoče narediti; — à resnica je tudi, da se tožljivosti in zloznosti nepri-ložno čestokrat celó nemogoče dozdeva.

Razne reči.

— Preč. g. M. J. A. Lans, semeniški profesor v Voorhout-u, ki se je v areškem kongresu hrabro boril za liturgično-pevske knjige, katere so „sub auspiciis Ss. D. n. Pii PP. IX. curante sacr. rituum Congregatione“ pri Fr. Pustetu v Ratisboni na svitlo prišle, je v svojem holandskem časniku „St. Gregorius-blad“ v 14 pismih zanimivo opisal areški kongres. Te pisma so se ravnokar v nemški jezik preložena kot brušure (72 stranij) tiskala. Založnica brušure je Pustetova bukvarna.

— Lepa zbirka cerkvenih pesni resnobnega sloga, katero je bil l. 1859. kanonik Lück v Treviru tiskati dal, je že dalje časa razprodana. Kakor poroča francoska „Musica sacra“, bode to delo, zelo pomnoženo, na novo izšlo pri založniku P. Braun-u v

Lipskem. Č. g. Hermesdorf, kapelnik Trevirske stolnice, ga bode vredil; obsegalo pa bode v 4 kvart-zvezkih 16 maš in 89 motetov raznih starih skladateljev, n. pr. Palestrina, Orlando Lasso, Lotti, Vittoria, Casali, Porta, G. Croce, Marenzio, Pitoni, Anerio, Gabrieli i. dr. Že imena kažejo, da bode ta zbirka prav zaklad za kapelnike in druge častitelje dobre cerkv. glasbe. In ker je naročnina na vse 4 zvezke jako nizka — le 7 frankov in 50 cent., smemo jo vsem prijateljem z dobro vestjo priporočati.

— „Od kod cecilijansko petje“? — Človek v resnici marsičesa ne vé, da si tudi se je morda že dolgo časa trudil, tej ali oni reči na pravi sled priti. Tako smo tudi izvedeli stoprav te dni, da cecilijansko petje, kakoršno se goji zdaj v stolnici ljubljanski, pri sv. Jakobu in v frančiškanski cerkvi, je prišlo iz ratisbonskega — gledališča kjer ga pojo „šavšpilarji“ (kakor se je reklo). — Da ne bi bil mož tako resnóbneja, dà celó razburjenega, obraza govoril, mislili bi, da se je hotel šaliti. Tudi gregorijanski koral mu je baje le sleparija, „ker se še ne vé, je-li od sv. Gregorija kaka melodija, ki se kot gregorijanska prepeva, etc. etc. So pa tudi ljudje, ki takim in enakim modrijašem radi verjamejo, katerim je muzikalni strokovnjak morda tudi oni, ki orglice vrti ali meh tlačí.

— Časniki za cerkveno glasbo l. 1883. —

Avstrija:

1. Ambrosius-Blatt, izhaja na Dunaji po Skrat na leto; vrednik Ant. Podrabsky.
2. Zeitschrift für kath. Kirchenmusik, izhaja po enkrat na mesec v Gmunden-u; vrednik J. Habert.
3. Der Kirchenchor, izhaja po enkrat na mesec; vrednik W. Briem v Feldkirchen-u.
4. Cyrill, časopis pro katolickou hudbu posvátnou v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, izhaja v Pragi po enkrat na mesec; vrednik mu je F. J. Lehner.
5. Sv. Cecilija, list za pučku crkvenu glasbu i pjevanje, izhaja po enkrat na mesec v Zagrebu; vrednik Mir. Cugšvert.
6. Cerkevni Glasbenik, izhaja v Ljubljani po enkrat na mesec; vrednik lista J. Gnjezda, vrednik muzikalne priloge A. Foerster.

Amerika:

7. Caecilia, izhaja po enkrat na mesec v nemškem jeziku; vrednik J. Singenberger v S. Francisco.
8. Echo, izhaja po enkrat na mesec v angleškem jeziku; vrednik J. Singenberger v S. Francisco.

Belgija:

9. Musica sacra, izhaja po enkrat na mesec v francoskem jeziku; vrednik kan. Van Damme.

Francoska:

10. Musica sacra, izhaja po enkrat na mesec; vrednik Alojzij Kunc v Toulouse.

Holandija:

11. St. Gregorius-blad, izhaja po enkrat na mesec; vrednik profesor M. J. A. Lans v Voorhout-u.

Irska:

12. Lyra ecclesiastica, izhaja po enkrat na mesec; vrednik kan. Donnelly v Dublin-u.

Nemška:

13. Musica sacra, in
14. Fliegende Blätter für kath. Kirchenmusik, izhajata po enkrat na mesec; vrednik obema kan. dr. Fr. Witt v Landshut-u.

15. Gregorius-Blatt, izhaja po enkrat na mesec; vrednik H. Böckeler v Trevir-u.

16. Sendbote der hl. Caecilia, izhaja po enkrat na mesec; vrednik Karol le Maire v Spiri.

Švica:

17. Der Chorwächter, izhaja po enkrat na mesec; vrednik E. Stehle v St. Gallen-u.

18. Caecilia, izhaja po enkrat na mesec v francoskem jeziku; vrednik J. Gürtler v Porrentruy-u.

Izmed teh 18 cerkvenih glasbenikov jih je 8 v nemškem, 3 v slovanskem (českem, hrvaškem in slovenskem), 3 v francoskem, 2 v angleškem, 1 v holandskem in 1 v laškem jeziku.

P. n. gospodom naročnikom. Današnji list nima priloge, ker imata gosp. A. Foerster in stavec not mnogo posla z mašo, katero je gosp. Foerster sestavil v spomin bližnje 600letnice. Treba hiteti, da maša še o pravem času pride na dan in se razpošlje udom „Cecilijinega društva“. Zato bode pa prihodnja številka „Cerkvenega Glasbenik-a“ prinesla svojim gospodom naročnikom dvojno prilogo. **Vredništvo.**

Odgovorni vrednik lista Janex Gnjezda. — Odgovorni vrednik glasb. priloge Anton Foerster.

Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.